

[illegible]

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Լյս գոյժը մայրաքաղաքս հասնելուն պէս,
 թէ՛ Խաչերական կառավարութեան և թէ՛ ղեքս

պանաց կողմանէ խնդակցութեան այցելութիւններ եղան Սուսաց մեծմ. Կեանքին, և նոյն օրը Կեսպանը իր մարդիկներովը համազգեստներով յունաց եկեղեցին դիմելով ներկայ դրուելու եղաւ յատկապէս կարգացուած շնորհակալութեան մարդանշնորհներ :

ՆՆՐԲԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Գոստափառ Սուրբանը անցեալ ուրախ օրը Կեսպանի մեջքովը աղօթելէն ետեւ, բարեհաճեցաւ Կարգու-էջմէ իւր յարձարապետիւ քրոջը Լուիլէ Սուրբանին այցելութեան երթալ և հոն ընթերել : Կոյն օրը Լուիլէ Սուրբանին և ծովային գործոց նախկին պաշտօնեայ բարձր Սէհմէտ Լալի փաշայի դստեր Զանքըմ Սուրբան օրիորդին հարսանեաց հանգէսը կատարուեցաւ :

Բարձր. Սէհմէտ Լալի փաշան հետեւեալ օրը կայսերական պալատը կանչուելով, պատիւ ունեցաւ (Գոստափառ Սուրբանին ներկայանալու և ծովային գործոց պաշտօնեայ անուանեցաւ փոխանակ վսեմ : Զալիլ փաշայի, որուն վրայ միայն թափահանէր միջնորդութիւնը մնաց :

— Լալիլ փաշայի առջեւ ժողովուրդ աւելցանքները այն տեղէն հեռացնելու համար, Բ. Կուռը այս անգամ շրջաբերական դէպք ուղղորդեց Կեսպանի մասին որով կծանուցանէ թէ, եթէ այս միջոցաւ ալ չարգելու, ուրիշ միջոցներու դիմել պիտի հարկադրի Պորսպէն դուրս եղած յիշեալ գումարունն արգելելու համար :

— Եղբայրս բարձ. Իշխանը այսօր կամ վաղը մայրաքաղաքս կհասնի :

— Այս գոյնիմ—Այնտեղ մարտիկը որուն Խալիլի կողմանէ մայրաքաղաքիս գեապան անուանին արգէն ծանուցած եմք, առ այժմ՝ Այսինա կդառնա իւր կառավարութեան կողմանէ, և կըսուի թէ՛ քիչ մը ատեն հոն կենային ետեւ Պարթէշ պիտի երթայ Գոլիս գաւէն յառաջ :

— Երկուշաբթի օրը, յունաց Ս. Պատրիարքը բարձ. Սէհմէտ Լալի փաշային գնաց ի շնորհաւորութիւն նոր պաշտօնակալութեանը : Բարձր. պաշտօնեային իւր սովորական քաղաքավարութեամբ ընդունեց և Կորին Սրբութիւնը :

— (Գոստափառ Սուրբանը մանաւոր հեռագրով մը իւր խնդակցութիւնն յայտնեց Սուսիոյ վեհափառ Կայսեր՝ վերջին գաւաճանութեան անջաղութեան համար :

Ի Պոլսոս բաւական ծանր դէպք մը պատահեց և Օստիկ շարժումն յունաց ու հրէից մէջ : Վախի մը հրեայք ծանր կերպով վերաւորուեցին : Ինչպէս արգէն ընթերցողք կգուշակեն՝ վեճը բոլորովին կրօնական է : Երբեք կըսեն թէ հրեայք վերենը նախատելու համար իրենց արարողութիւնները ծաղրեն են, իսկ հրեայք հաստատեն իրենց կողմանէ պատճառ մը տրուած չէ, և թէ՛ յոյք իրենց ատելութիւնն յաղեցնելու համար նոյն օրերն ընտրեն են : Սայրաքաղաքիս լրագիրք պատճառին վրայ իրարու հակառակ տեղեկութիւններ կուտան : Ուստի հարկ է սպասել վերջին ու որոշ տեղեկութեանց :

— Սայրաքաղաքիս մէջ այս շաբաթ ալ երկու տեղ հրդեհ պատահեցաւ, բայց բարեբաղդաբար խիստ շուտով մարեցան :

Լուսինը, երկուշաբթիէն երեքշաբթի լուսնալու գիշերը ժամը 9 ին Զօճա—փաշային կողմը Տէմիր—գափու ըսուած տեղը պատահելով, քանի մը տաճիկ տուններ այրեցան : Իսկ երկրորդը հետեւեալ օրը ժամը 7ին պատահեցաւ Զուգուր—էջմէի կողմը Լալիլ—փաշայ—Զօգուշու ըսուած տեղը, և խոհարան մը միայն այրեցաւ :

— Երեւոյ մէջ, նախորդ ամիսն 18ին

հինգշաբթի գիշերը ժամը 3ին զօրաց ձմեռանոցը կայծակ իջնելով և երեք զինուորաց պատահելով, մէկը իսկոյն հոգին փչեց և երկուքը դեռ հիւանդ են եղեր : Այսօր մ'ալ տաճիկ մը տուն իջնելով տունը կործանեց և այրու կին ի քուն եղած ատեն, Կինը շանթահար իսկոյն այրեց և բայց այրը ողջ է եղեր :

Հետեւեալ գէպքն ալ հաղորդուած է այս քաղաքէն :

«Մարտ 6, կիրակի գիշեր ժամը 4ին երկու տաճիկ չափազանց խմած, ատրճանակ ի ձեռին եկեղեցւոյն դրան առջև կուգան և երկու հայ պատանիներ բռնելով չափազանց ծեծելէն ետքը ատրճանակ մը կպարպեն : Կնտար եկեղեցւոյն պատին կղարնէ և ետ դառնալով հայ պատանեաց մէկուն աչքին կպատահի : Եւ քը թէ և կուրցած չէ, բայց բոլորովին արիւն պատած է : Իսկ միւս պատանին ծանր հիւանդութեամբ անկողին ինկած է : Եղեանագործք բանտն են : Տեղեւորք ինչ պիտի ըլլայ վերջը» :

Երեսիոյ վսեմ. կառավարիչը մինչև հիմա անշուշտ արգարութեամբ անօրինած է յիշեալ երկու յանցաւորներուն արժանաւոր պատիժը յօրինակ այլոց : Երեսիոյ կառավարիչը ի հարկէ գիտէ թէ՛ հիմա ամենեւին խորութիւն չկայ թուրքիոյ այլապէս ազգաց մէջ, թէ՛ մեր (Գոստափառ Սուրբանին առաջին բաղձանքն է տեսնել իւր ամեն կարգի հպատակները անգործ ու ապահով վիճակի մը մէջ, և թէ՛ Կորին Կ. Ս. հայապառնութեան այս բաղձանքը հակառակ վարուողը, ով որ ալ ըլլայ, թէ՛ կուսակալ, թէ՛ վեզիր, թէ՛ փաշայ, անխտիր կպատժուի չարաչար :

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

Կ. Պոլս. 15 ապրիլ 1866

Բանգալ. — Երթուս սկիզբէն ի վեր այս ապրանքը երեսէ ձգուած էր և անօրինաբար աւաճարկած գինները խիստ վար էին, բայց Լիւրըրուէն եկած յաջող հեռագիրներուն վրայ երկէ քիչ մը գործ եղաւ, հետեւեալ գիններով, և կենդանանալու երեւոյթ կայ :

Լուսնա 14. Խարբուղ 13 1/2. Կիւրճիկ և Պարսիկ 12 1/2 12 3/4 զրուշ օխան :

Բուրդ. — Լուսնուած՝ 14—15, չուսնուած՝ 7 1/2—8 զրուշ օխան :

Շէհրի. — Եղէկ տեսակ՝ 15—15 1/2 զրուշ օխան :

Սաղը. — Սէ 14 1/2—15 զրուշ օխան :

Քիլիթի. — Եղէկ տեսակ՝ 19—20 զրուշ օխան :

Երբար. — Գաղղիոյ՝ 234—235, Հուլանտայի՝ 238—240 զրուշ խանդարը :

Խոսկէ. — 800 էն 1050 զրուշ 100 օխան :

Յօրեն. — Կարծր, թայրանի՝ 31—32 1/2. Պետարապիտայի՝ 29—30. Կալաքի՝ 26—26 1/2. Բուլմէի՝ 25—26 զրուշ քիլէն : Պատրաստ կայ 90.000 քիլէ : Կալուղ. Կալաքի՝ 23 1/2—24 1/2. Իպրայի՝ 20—22 1/2. Պարկաղի՝ 26. Վաղնայի՝ 24 1/2—25. Պալաքի՝ 24—24 1/2 զրուշ : Պատրաստ կայ 70.000 քիլէ :

Եղիպտացորեն. — Կալաքի՝ Իպրայի և Բուլմէի 14 1/2—16 զրուշ քիլէն :

Գարի. — Բուլմէի՝ 11—11 1/4. Իպրայի՝ 11 զրուշ քիլէն : Պատրաստ՝ 70.000 քիլէ :

Մանիֆաթուրայ. — Եղեալ շաբթուան վերջի օրերէն ի վեր, մինչև 10 զրուշ լիւրան աղէկ տեսակ լայն և նեղ. թէ՛ մաքուր ծախուեցաւ բայց վերջի օրերս եկած հեռագիրներուն վրայ ծախողները գիմանալ սկսան, և ուղուած գիններն են. նեղ և լայն. թէ՛ մաքուր 11 զրուշ լիւրան : Մահուա՝ 11—11 1/2 զրուշ :

Գամպի. — Լոնտոն 3 ամսուան 109 1/2 զրուշ : Մարսիլիոյ վրայ 23—12 1/2, 23—5 :

Լիւրուլ. 11 ապրիլ

Բանգալի գինը անցեալ շաբթուան ի վեր 1 1/2—2 բէնի իջաւ, և գործերը դարեցան : Եւսթուան գիններն են, Եւրիկայի մի-

ջակ՝ 16 1/2. Եղիպտոսի աղէկ՝ 21 1/2. Իլ-միրի՝ 14—15 1/2 բէնի լիւրան :

Եւրիլ 5 էն մինչև 10 եկած բանգալն է 48100 հակ. ծախուածն է 21500 հակ :

Եւրիլ 6ին հոս գտնուածը 663840 հակ Եւրեալ տարի այս ատեն կար 605920 ,, :

Մանչեսթըր. 11 ապրիլ

Ժամանակէ մ'ի վեր հրապարակին վրայ տիրած թուրքութիւնը այսօր խիստ զգալի եղաւ :

Մանածի և կոտակեղէնի վրայ գործերը դարձեալ են, տարազագործք թէ՛ և գիններին շատ իջեցուցած են, սակայն անօրինաբար դարձեալ ետ կըկենան, խիստ վեր գիններ առաջարկելով :

Քէօթէնէն ճամբով ապրիլ 16 թուականով եկած նամակները բանգալի գինը աւելի կտրած ըլլալը կիմացունեն : Եւրիկայի միջակ տեսակը նոյն օրը Լիւրուլ մինչև 13 1/2 ի և Լուսնայինը մինչև 11 բէնի լիւրան վաճառուեցին :

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՊԵՇՏՈՆԵԱՆ

... Խմբագիր.

Եղբայրս Պատրիարքարանի իրաւասութեան սահմանին վրայ սակէ առաջ Բ. Կրան կողմէ եկած հրամանագիրն այլ և այլ տարաձայնութեանց տեղի տուած ըլլալով հասարակութեան մէջ, Խառն ժողովը պարտ համարեց ի պաշտօնէ յայտ անել յանգործութիւն մտաց, որ արուած մեկնութիւններն անտեղի են :

Ըստ որում Լուսնապատիւ Սրբազան Պատրիարք Զայրն անցեալ չորեքշաբթի օր արտաքին գործոց տեսուչ Ա. Եւսեմ. Լալի փաշային տեսուչութեան գացած ըլլալով, այս մասին վրայ Կորին Վ. Եւսեմութիւնը յայտնած է թէ բարեխառն Տէրութեան կողմէն ի վաղուց անտի Եղգին շնորհուած արտօնութիւններն անխառն պահել տալու ունեցած խնամքը կը յարատեւէ, և թէ յիշեալ հրամանագիրն նպատակը ուրիշ բան չէ, բայց միայն յիշեալ արտօնութիւններուն երեսն սահմանէն դուրս կըլլան պատահած անտեղութիւններուն առաջքը անելու եղբակցութիւն մը տալ էր : Հետեւաբար Բ. Կուռը Վ. Եւսեմ. կայսեր արգարտեք կամաց համաձայն՝ Եղգային Պատրիարքարանի կողմէն գրուած թախրիները, ինչպէս առաջ՝ Նոյնպէս և այսուհետեւ ընդունելու և պարտուպատշաճ տնօրինելու պատրաստ ըլլալը Կորին Սրբաշնորհութեան խնայուցած է :

Ուստի Բ. Կրան այս մասին ցուցուցած շնորհացը համար ընդհանուր Եղգին խորին և բախտագիտութեանը իրր թարգման՝ Խառն ժողովը պարտ կհամարի Չեր օրագրին միջոցաւ եղեկութիւնը հրատարակել :

8 ապրիլ 1866 Ի դիմաց Խառն Ի Պատրիարքարանի Զայր ժողովոյ Վ. Պոլիս Լուսնապատիւ Պրիգոր Սարկոսեան

Կըսեմ թէ, Խառն ժողովը մեր Նախորդ թուով հրատարակած «Չախորդութեան սննտակի» հաստատութեան առաջարկութիւնը արգէն քննութեան առած ըլլալով, գիտաւորութիւն ունի եղեր ի գործ դնել զայն բայց ոչ մարդ ալ տուն և խանութ գլուխ շաբաթական 20 փարս օրոյն պատշաճ դատելով :

Երեւալ առաջարկութեան Հեղինակին շնորհակալ ըլլալէն զատ, Խառն ժողովոյ ալ կատուցանեմք մեր շնորհակալութիւնը որ կըհաճի ուշ գնել օգտակար առաջարկութեանց : Եւս առթիւ, միւնեղաման պարտ կհամարիմք մեզ հրաւեր կարգալ բարեւեր ազգայնոց որ այս գործին յաջողութեան համար արժան եղած օգնութիւնը մատուցանեն, Եւրթանապատիւ Վալդեաց ալ օրժան է եկեղեցեաց բնմեղուն վե-

Մեծ նոր գիւղ Փաղարու 13 մարտ 1866

« Կարևոր կհամարիմ գիւղիս վերաբերեալ քանի մը տեղեկութիւններ հաղորդել ձեզ ի հրատարակել, յուսով թէ կընդունիք ըստ ուրում տակաւին ձեր ընթերցողաց ծանօթութիւն մը տուած չէք այս գիւղին աղագային վիճակին վրայ »

Գիւղիս հայ հասարակութիւնը վեց թաղի բաժնուած է, որոնք՝ բաց ի մէկէն, որուն աւելնը կծածկեմք, ընկերութիւններ կազմած են թեղաղրութեամբ ուսումնասիր անձանց, զանազան նպատակաւ, ոմանք դպրոցին աղքատ տղայոց նպաստելու և ոմանք ալ աղքատաց ձեռնուտութիւն ընելու համար։ Ընթերցողն որ կըսուի Սանուց ընկերութիւն, դժբաղդաբար աղէկ վիճակի մէջ չէ։ Իսկ միւսներէն նշանակութեան արժանի են Սարգսանց, Բարեգործական և Լրամբան ընկերութիւնները, և աւելի գոյնութեան արժանի է վերջինը որ իւր գործերովը բոլոր հասարակութեան սիրելի, և քիչ ժամանակի մէջ բաւական գրամագրի մը տէր եղած է։

Աւսումնասիր անձանց ջանքն ու նպատակը փառաւոր դպրոց մը կայ գիւղիս մէջ։ Գիւղականին այսինքն չենքին համար ըսելիք մը չունիմ, բայց բարոյականին գալով ցաւով կըստիպուիմ ըսել թէ արդիւնաւոր վիճակ մը չունի և բարեկարգութենէ զուրկ է, թէև ամբառ ծախքեր եղած են և կըլլան միշտ վարժապետաց համար։ Գալորցին վիճակը գիւղիս համար թըշուառ ապագայ մը կպատրաստէ։ Կրթութիւն այս վիճակը՝ եթէ թաղական խորհուրդն այս մասին աւելի ուշադրութիւն ընելով ուսումնական անձանց գիմէ և անոնց օժանդակութեամբ կարևոր եղած անօրինութիւններն ընէ ի յառաջագիմութիւն գիւղին։ Եւ ահա այս անթիւ բուր գիւղացւոց հետ զայս հրապարակաւ խնդրելով թաղական խորհրդէն, անհամբերութեամբ կսպասեմք կատարմանը։ »

Մ. Ս. Յ. Տէմիրճեանց

Մայրաքաղաքիս Լէվոնդ Լէրբլտ անգղիաբէն ըրագիրն անցեալ շաբաթ « Բողոքականութիւն ի հաճկաստանի » վերնագրով հրատարակած մէկ յօդուածին մէջ հին դէպք մը յիշատակելով, « բարկասիրտ և կրօնամոլ եպիսկոպոս մը » կանուանէ հանգուցեալ Տ. Տ. Սատթէոս Ս. Կաթողիկոսը։

Սեր կրօնական ու աղբային վերաւորեալ զգացումները մէկդի թողուլ, տեսնենք թէ այս ածականներն արժանի են։ Կրօնական քարոզչութիւնը հիմա իր ժամանակը լրացուց։ Եթէ բարբարոսական ժամանակի մը մէջ ծառայութիւններ ըրաւ մարդկութեան, այսօր պէտք չկայ անոր, որովհետեւ քաղաքակրթութիւնը տարածելու ուրիշ շատ աղբու միջոցներ կան։ Հիսուսեանք և բոլոր անոնք որ հոգի փրկելու եւ լերէին, քիչ շատ հասկցան ասիկայ և լուսնին։ Միայն Նիգղիոյ բողոքական քարոզիչները՝ որոնք կուգան զմեզ լուսաւորելու, հասկցան որ այս ուսման իրենց մտիկ ընող չըլար, թէ ներկայ դարս կրօնական վեճերէ հրաժարելով օգտակար ու կարևոր բաներով կպարագի, և թէ կյանքգինիք ըսելու, « այնքալ ալ դարուս հետ կբալն։ Գիտցիք թէ, քարոզիչք իրենց մարդասիրական պաշտօնին զբաղած ըլլալով չեն կրօնար աւելնին աշխարհիս վրայ նետել ու եղած գացածը տեսնել։ Ղիցուք թէ անոնք 1866 ին ինքզինքնին դեռ Նիգղիոյ Լեզիսաբէթ թագուհւոյն ժամանակը և խրատնոր մէջ կկարծեն, բայց ասկէց զատ ասոնք հանգուցեալ Ս. Կաթողիկոսին բարկասիրտ ու կրօնամոլ ըլլալուն վրայ կըլարմանն և իրենց զարմանքը կհրատարակեն։

Իսկնէ։ « Նոյն կերպով իրենց կպատասխանեմք։ Բողոքականութիւնը թերեւ մեր Նիգղիոյ ամենազուտ մասին մէջ քանի մը կողմնակիցներ գըտաւ, և այս բնական է՝ քանզի տգիտութիւնն աղքատութեան պտուղն է, և Նիգղիոյ ոսկին ամեն բանի կծառայէ մինչև անգամ խիղճեր կաշառելու և հոգիներ մուրաւ։ Երբ ինչ էր Լուիսին պարտքը՝ այս նոր լինամուտն առջև։ Իւր հօտը պաշտպանել խրատել և պէտք եղած ատենը ազգու օրինակներ տալ։ Զանգուցեալ Սրբազանը իւր այս պարտքը կատարեց։ Բայց միմէ անոնք՝ որ աղատամիտ դաղափարներու տակ իրենց փառասիրութիւնը կզսպեն ու կրօնամոլութեամբ անտր կծածկեն, անոնք՝ որ ամեն օր պարզ մարդոց խիղճը խաբելով կպղծեն, անոնք՝ որ ծածուկ կարողութեան մը աշխարհասիրութիւնը յագեցնելու համար արքայութիւն կխոստանան, անոնք՝ որ մեծ երկիր մը արիւնաթաթաւ ըրին և դեռ հաղարաւոր մարդիկ յանուն մարդասէր Քրիստոսի կմարտիրոսեն, ինչ իրաւունքով կուգան ու պաշտպանութիւն կը խնդրեն ինքզինքնին մարտիրոսեալ ձեացընելով։ Ինչ իրաւունքով սրբազան գերեզմանի մը նախափնք կուղղեն։ Բայց այսուհետեւ հաճաքէն դուրս զՆստուած ծանշալու և իւր մեծութիւնն յարգելու ճամբաները դաժմ եմք։ Եւ պէտք է տարածուի և ոչ թէ քանի մը ճոռմաբան մարդոց ըստ քմայ բացատրութեանց տակ խափանի։ Եթէ միջին դարը ըսաւ « Լուսնի դուրս փրկութիւն չկայ » Նստուածաշունչէն դուրս փրկութիւն չկայ », մեր դարը կըսէ « Նիգղիոյ եղբայրութիւն » և այսպէս կգործադրէ Լուստարանին խօսքը « Սիրեցէք զմիմեանս »։ Գուր կրակով երկաթով և կաշառքով հոգի կփրկէք, իսկ նոր ոգին կարծեաց աղատութեամբ և սիրով աշխարհք կըլծադայի։ Եւ չմարտար մարդասիրութիւնն ու քաղաքակրթութիւնը։

ԱՌՈՂՋԱԿԱՆ

ՄԻՏ.Ք. ԵՒ ՄԱՐՄԻՆ (ԴԷ՝ ԲԷ՝ 116)

Եթէ տղայ մը պզտիկուց այնպիսի վիճակի մը մէջ դնես որ միայն մարմինն մեծնալուն ու աճելուն հոգ տարուի, և միտքը մշակելու ու զարգացնելու միջոցները պակսին, այն տղան մեծնալուն պիտի ըլլայ առողջ ու զօրաւոր մարմնով բայց մտքը դեռ տղայ, որուն համար մտաւորական ամենափոքր աշխատութիւնն ալ մեծ բեռ ու շփոթութիւն է։ Եսոր օրինակ կըլլան երկրագործութեան պարագայը այնպիսի գիւղացիք, որոնց մէջ տակաւին մեծ յառաջագիմութիւն կը համարուի հասարակ կարգաւ գիտնալը։ Ինչհետեւ հակառակ՝ եթէ տղան մը մտքին դաստիարակութեան ու զարգացմանը պզտիկուց աշխատուի՝ բարձի թողի ընելով մարմնոյն առողջութեանը հարկաւոր եղած միջոցները, թէև այն տղան կըլլայ գիտուն՝ ուղիմ և տարօրինակ կերպով ուսումնական իր մատաղ հասակին մէջ, սակայն մարմնով կմնայ փոքր՝ փափուկ ու ապառողջ, և մինչև անգամ կեանքն ալ կարճ կըլլայ։

Ինչպէս տղայութեան ատեն անանկ ալ բուրդ կեանքին մէջ միտքն ու մարմինը փոխադարձաբար իրարու վրայ մեծ ներգործութիւն կընեն։

Նոյնպէս մէջ երկու կարգ սխալմանքը՝ նոյնքալ ամեն տեղ կգտնուին։ Մէկ կարգը իրենց բնական ծնողական սիրովը ամեն աղէկ հոգ կտանին իրենց զաւակներուն առողջութեան համար։ Միշտ կնային որ աղէկ ուտեն, աղէկ հագուին, մաքուր պահուին, առողջութեան պէտք եղած զուարճալի մարմնամարզութիւններ ընելու արտօնութիւնները վայելն, և այլն, սակայն անհոգ կըլլան անոնց մտքերուն մշակու-

թեանը և անիկայ անխամ կծգին։ Միւս կողմը ծնողները իրենց զաւակներուն աւելի բարձր օգուտները խորհելով ամեն հոգ ու խնամք կը տանին որ զաւակնին պլտիկուց սորվին կարգաւ գրել՝ լեզունը և իրենց կեանքին մէջ պէտք ըլլալիք զանազան գիտութիւններ։ սակայն անոնք ալ դժբաղդաբար կմոռնան մարմինը՝ անոնց պէտք եղածին չափ մաքուր օդ վայելել տալու և բաց օդի մէջ մարմնամարզութեան ու ուրիշ առողջական կանոնաց հետեւել տալու անփոքր ըլլալով։

Քանի որ միայն մարմնոյն առողջութեանն ու զարգացմանը հոգ տանելով միտքը տկար կը մնայ, և միայն մտքին մշակութեանն ու զարգացմանը խնամք տանելը մարմինը տկար ու ապառաջ կընէ, ուստի տղան մը դաստիարակութիւնն այն ատեն կատարեալ կըլլայ և որդեանք ծնողք իրենց փափաքին կհասնին՝ երբ մարմինն աճելուն ու զարգացմանը և մտքին մշակութեանն ու դաստիարակութեանը համար հաւասար հոգ ու խնամք կտարուի։

ԾԱՆՈՒՑՄՈՒՆՔ

Նիգղիարէնէ ու Խաւերէնէ թարգմանութեան, և գաղղիարէն՝ տաճկերէնէ ու հայերէն լեզուներով որ և է գրութեան մը, դրօշմակ աղբրագրի, տեղեկագրի, և այլն, պէտք ունեցողը լրագրին գրասենեակը կհրաւիրուի։

Լրագրիս 1863՝ 1864 և 1865 տարիներուն թերթերը ամբողջ կազմուած, բոլոր հայ գրութեան գրասենեակը կծախուին հետեւեալ խիստ ւաժան գիններով, որք են՝

1863 տարւոյ .	5 դրուշ .
1864 " " .	10 " .
1865 " " .	10 " .

Հայազգի անգղիագէտ երիտասարդ մը պատրաստ է անգղիարէն լեզուն սովորել ուղղող աղբայնոց ծառայել, թէ անձամբ գալով, թէ ուղղին տունն երթալով և թէ որոշեալ տեղ մը ընցնելով։

ՀՈՅԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆՔ

- ԷՏԻՐԵՆԷ. Նշան աղա Շիւմանեան։
- ԹԷՔԻՐԵԱՆ. ԻՋՆԻՄԻՏ. Աղեկսանգր աղա Աբրահամեան։
- ԿԷՅԷԷ. Խալատուր աղա Մանուէլեան։
- ՊԱՂԱՅԷԷԷ. Պետրոս աղա Յ. Գրիգորեան։
- ՅԱՍԵԱՅԱՐ. Մ. Յակոբ աղա Սալահորեան։
- ՄԵԾ ԴՈՐ ԳԻՒՂ ՓԱՋԱՐՈՒ. Տ. Կարապետ քանակալ Պեօնիկեան։
- ՊՐՈՒՍԱ. Թեոփիլե աղա Քալոյան։
- ԻՋՄԻՐ. Տ. Յակոբ քանակալ Պալատեան։
- ՏՐԱՊԻՋՈՆ. Խալատուր աղա Էլմասեան։
- ԳԷՐԱՍՈՆ. Գեորգ աղա Խ. Մաղմանեան։
- ՍԱՄՍՈՆ. Խալատուր աղա Սալահեան։
- ՍԵՐԱՍՏԻԱ. Պետրոս աղա Պալաթեան։
- ԽԱՐԵԵՐԻ. Բարքու աղա Թաքտեան պօլսեցի։
- ԷՐՋԻՆԿԵԱՆ. Գեորգ աղա Նիկողոսեան։
- ՀԱԼԷՊ. Յովհաննէս աղա Քիւրքքեան։
- ԱՐԱՊԵՐ. Մ. Մանուկ աղա Բրուտեան։
- ԹՈՐԱՐ. Գեորգ աղա Սեֆիեան։
- ՅԱՆԱՆ. Միքայիլ աղա Միքայիլեան։
- ԿԱՐԻՆ. Աղեկսանգր աղա Տ. Ներսիսեան։
- ԳՂԻ. Մելքոն աղա Զանգրաբիեան։
- ՎԱՆ. Յովհաննէս աղա Յովակիմեան։
- ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ. Եղիա աղա Տեմեան։
- ԱՂԵԱՍԱՆԴՐԻԱ. Յակոբ պարագայտԱղեան։
- ԵԳԻՊՏՈՍ. Թագուր աղա Նալեան։
- ԵԱՇ. Պ. Խ. Գարագալեան։
- ՊՈՒՔԷՇ. Գեորգ աղա Սալահեան։
- ՓԱՐԻՋ. Պողոս աղա Արփաեան։
- ՄԱՆՁԷՍԹ. Պ. Փափաղեան։
- ՊԱԹԱՎԻԱ. Գրիգոր աղա Նախապետեան։
- ԿԱԼԿԱԹԱ. Յովհաննէս աղա Ալիպալեան։
- ԱՄԵՐԻԿԱ. Գեորգ աղա Զանգրաբի։

ԽՈՐԱԳԻՐ	ՏՆՈՐԻՆ
Մ. Բ. Իւլի-ճէան	Հ. Ս. Լաւաճեան
Ի ՏՊ. Թ. Տիւ. ՏՃԵԱՆ Կ. Պ. Վ. Է. Զ. Ի. Ե.	